

Kaarte van Staats Vlaanderen, met de oude en nieuwe limiten, mitsgaders de Schelde by Lillo, en naast aangelegen landen, W.T. Hattinga, 1745/1748

Tekst op de kaart van het westelijk gedeelte:

In voldoeninge der resolutie van haar Ed. Mogende de Heeren Raden van Staten der Vereenigde Nederlanden dato den 28 September Ao 1744, is op deese Kaart overgebracht het Project van wijlen den Heer Generaal Coehoorn van den Iare 1699, tot het formeeren van een Generale Inondatie in Staatsvlaanderen, bestaande in het leggen van Zeedammen, alhier geteykent met roode stippen van IV.1 tot No 13 inclus, en het slegten eener gedeelte van alle de binnen-dijken die eijndigen, of aanloopen tegens de Zeedijken van de letter A tot Z, geteykent met geel: om hier door te hebben de communicatie van het water binnen den Zeedijk van het Fort St Pauwel af tot Kieldregt toe, alhier afgeset met Zeegroen.

Dog met deese veranderinge dat de Zeedammen No 2, 4, 5 en 6, nu niet nodig sijn, alsoo zeedert den tijd van het gemelde Project, de Aardenburgse Haven, en Isabelle Polder bedijkt sijn, mitsgaders de Linie en Canaal bij de Juffrouwschans tot aan den Brakman gemaakt is, om welke reden ook de letters M en N tot slegting der binnen dijken geplaatst sijn besuiden het gemelde Canaal volgens Coehoorn alhier vertoont met de letters MC, en NC, soo is mede een kleijne veranderinge in No 8, en 9 geschiet, vermits het verlopen der groote kreeke in Canisvliet. Tholen den 15 Augustus Ao 1745.
W.T. Hattinga

Tekst op de kaart van het oostelijk gedeelte:

'Kaarte van geheel Staatsvlaanderen ende naastaangelegen Landen Oostenrijks Vlaanderen, mitsgaders de Schelde bij Lillo, met de Landen aan weersyden gelegen, beginnende bij Blankenberg aan de Noort Zee, en eyndigende voorbij Lillo aan de Schelde tot Put, en Antwerpen: in de welke accuraat vertoont worden alle de Limijten, soo Oude als Nieuwe tusschen de Staatsche en Oostenrijksche Landen : als mede de Scheidingen tusschen het Land van den Vrije, Axel, Neusen, Hulster Ambagt, het Land van Waas, en alle andere Jurisdietien daar in vervat, mitsgaders de groote der Polders, en de Jaren der Bedijkinge, soo verre kenbaar sijn, en voorts alle de Steden, Forten, soo wel de Oude geslegte, als die nog in staat sijn, Dorpen, Gehugten, Wegen, Dijken, Kreeken, Schorren, Slikken, Stromen, Sluijsen, etc.

Welke Kaarte na eene versameling en inspectie van menigvuldige Stukken die in Staatsvlaanderen gemeten waren, mitsgaders na seer vele distantie metingen van Thorens, Molens, etc, in eijge persoon opgenomen, en vervolgens na considerable metingen (veel aaneenvolgende Iaren selve in Staatsvlaanderen gedaan) aldus geformeert is, en voltrokken door mij ander, geschreven. Tholen den 26 Augustus Ao 1748.

W.T. Hattinga

Willem Tiberius Hattinga studeerde geneeskunde aan de Rijksuniversiteit Leiden, alwaar hij in 1724 zijn dissertatie 'De Peste' verdedigde. In hetzelfde jaar vestigde hij zich als legerarts te Lillo, een vestingstadje in de buurt van Antwerpen. Geboeid door het unieke grensgebied begon hij deze met grote precisie in kaart te brengen, deels door oude kaarten te kopiëren en deels door eigen metingen. In het Zeeuws Archief te Middelburg wordt een groot aantal manuscriptkaarten van Willem Tiberius Hattinga en zijn zonen David en Anthony bewaard, onder meer de vijfdelige Atlas van Staats Vlaanderen. Zie:

https://www.archieven.nl/nl/zoeken?miadt=239&mizig=210&miview=inv2&milang=nl&micols=1&mi res=0&micode=293&mizk_alle=atlas%20staats%20vlaanderen